

Ouders medeverantwoordelijk voor succes

Islamitische basisschool verdient predicaat 'Excellent'

Het gebouw, de website: ze zijn verouderd en hard aan vervanging toe. Maar laat je niet misleiden door de eerste indruk. Islamitische basisschool El Habib is een juweel van een basisschool, die niet voor niets in 2013 van het Ministerie van OCW het predicaat 'Excellente School' ontving. Ib'er Sahure Seymen-Durmaz is bescheiden. 'Het succes is voor een deel te danken aan de ouders.'

Sommige mensen weten al vroeg: ik wil het onderwijs in. Bij Sahure Seymen duurde het wat langer. Ze studeerde Internationale Bedrijfskunde aan de Universiteit van Maastricht, maar verkoos een baan in het onderwijs boven een carrière in het bedrijfsleven. 'Dat ik in het onderwijs minder zou verdienen, vond ik niet zo'n probleem. Ik wilde graag een wezenlijke bijdrage leveren aan onze samenleving.'

Zestien nationaliteiten

Sinds 2002 werkt Seymen als ib'er voor groep 1-4 op El Habib ('De Boezemvriend'), een islamitische basisschool in Pottenberg, een naoorlogse woonwijk in het westen van Maastricht. De school is in 1997 opgericht door Huseyin Külcü. Seymen: 'Onze directeur is een bescheiden man, die iedereen laat delen in het succes van onze school. Vandaar dat hij mij vroeg het woord te voeren.' Van meet af aan voorzorg de school in een behoefte. De kinderen komen uit een ruime regio. Niet alleen uit Maastricht, maar ook uit Sittard, Stein, Geleen en Beek. Veel ouders hebben een Turkse of een Marokkaanse achtergrond, maar er zijn ook ouders uit Irak, Iran, Syrië, Afghanistan, Egypte, Algerije, Tunesië, Bangladesh, Zambia en Congo. De school telt kinderen van zestien verschillende nationaliteiten. De voertaal: Nederlands.

Taalachterstand

De meeste kinderen komen binnen met een forse taalachterstand, vertelt Seymen. 'We zijn een school met honderd procent allochtone kinderen, afkomstig uit een sociaal-economisch zwak en taalarm milieu. De meeste kinderen hebben laagopgeleide ouders en zijn niet naar de peuterspeelzaal geweest. Als ze naar de basisschool gaan, hebben ze een taalachterstand van gemiddeld anderhalf jaar. Zo'n achterstand kun je maar op één manier in acht jaar tijd inlopen, namelijk door extra inzet en afstemming van je aanbod op de behoeften van deze populatie. Inzet die niet alleen door de school kan worden geleverd. Dat wij succesvol zijn, is dan ook voor een groot deel te danken aan de inzet van de ouders.'

Extra les

Allereest krijgen de kinderen op El Habib meer les. 'Normaal moeten kinderen op jaarbasis gemiddeld 940 uren onderwijs krijgen. Bij ons zijn dat er vijftig meer: 990 uur. Die extra lessen worden verzorgd door plusleerkrachten op maandagen en donderdagen, van half vier tot vijf. Deze lessen zijn vooral gericht op taalstimulering. Dat kan overigens ook via een vak als drama zijn.'

Al met al moet de post 'salarissen' relatief hoog zijn, zeker als je het omslaat per leerling. Want om voldoende aandacht aan de kinderen te kunnen geven, houdt El Habib de groepen klein: maximaal 24 leerlingen. Toch krijgt de school niet meer geld dan een willekeurige andere school. Seymen: 'Wij besteden al ons budget aan de behoeften van deze kinderen. Een van die behoeften is veel aandacht. Vandaar dat we met kleinere groepen werken. Daardoor kunnen we ze voldoende aandacht geven en hebben ze na acht jaar hun taalachterstand volledig ingelopen.'

Inzet ouders

Wellicht nog belangrijker vindt Seymen de verlengde lestijd die als het ware wordt doorgetrokken naar de thuissituatie. 'En dat begint al bij het intakegesprek met de ouders. Ik geef dan duidelijk aan wat we van hen verwachten. Dat intakegesprek



vindt vrijwel altijd in het Nederlands plaats. Zelf ben ik van Turkse komaf. Als Turkse ouders de Nederlandse taal totaal niet beheersen, kan het ook in het Turks. Maar zoals gezegd: we hebben kinderen met zestien verschillende nationaliteiten. Veel talen spreek ik niet. Daarom brengen ouders soms een tolk mee. In principe verloopt al onze communicatie met ouders, zoals onze nieuwsbrief, in het Nederlands. Ook omdat we ouders willen stimuleren de Nederlandse taal te leren.'

Adviezenboekjes

In het intakegesprek beklemtoont Seymen dat de ouders zelf invloed hebben op het schoolsucces van hun kind en dat beide partijen – ouders en school – een gemeenschappelijk doel hebben, namelijk de optimale ontwikkeling van de kinderen. 'En dat doel behalen we alleen als we samenwerken. Vijfentwintig uur onderwijs per dag is niet toereikend voor optimale ontwikkeling. Daarom hebben wij voor elk leerjaar een adviezenboekje ontwikkeld.'

Ze toont er een: een eenvoudig boekje met korte, heldere instructies, voorzien van een plaatje. 'We laten ouders niet alleen zien wat ze kunnen doen om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren, maar ook hoe ze dat kunnen doen. Bijvoorbeeld: zaken benoemen die je ziet als je op straat loopt. Of: vragen die je kunt stellen als je kind een boek gelezen heeft, om te controleren of het kind het boek heeft begrepen. Al tijdens het intakegesprek krijgen de ouders het adviezenboekje voor groep 1 mee, zodat ze een beeld krijgen van waar we aan gaan werken. Ouders waarderen die boekjes heel erg.'

En zij niet alleen. 'Zwijsen, de uitgever van lesmaterialen, organiseerde onlangs onder leerkrachten een wedstrijd wie het beste idee had om ouderbetrokkenheid te vergroten. Ik stuurde ons adviezenboekje in en dat vonden ze een goede tip. Ik heb er een boek mee gewonnen', lacht Seymen.

Op El Habib sluiten de ouders en de school een contract met elkaar. 'Weliswaar mondeling, dus niet op papier en ondertekend, maar het idee is duidelijk: we doen het samen. Het is niet vrijblijvend; we controleren het ook. In al onze rapporten hebben we een onderdeel 'huiswerk' opgenomen. Dat is eigenlijk een beoordeling van de ouderbetrokkenheid. Wordt er thuis te weinig geoefend, dan is deze beoordeling laag en neemt de leerkracht contact op met de ouders. Verandert er dan nog niets, dan nodig ik de ouders uit voor een gesprek met mij, hier op school. Het is zaak dat we juist in de kleutergroepen samen een stevige basis leggen.'

Educatief partnerschap

'In feite gaan wij met de ouders een educatief partnerschap aan', vervolgt ze. 'Ons motto is: 'Ieder thuis is een school, iedere ouder is een leerkracht'. Momenteel is educatief partnerschap een hot item in onderwijsland, maar wij doen dat al jaren. Wij zien dat onze kinderen zich daardoor goed ontwikkelen. Ouders leveren hun bijdrage, omdat zij het beste willen voor hun kinderen. Ik heb ook nog nooit meegeemaakt dat een ouder afhaakte nadat ik tijdens het intakegesprek had aangegeven wat we hier van ouders verwachten. Wie voor deze school kiest, weet dat hij thuis hard met zijn kind aan de gang moet. Wie zijn kind niet goed kan helpen bij het leren, zoekt een oplossing. Soms schakelen ouders familie of hun Nederlandse bureaus in,



'Anderhalf jaar taalachterstand los je alleen op door extra inzet.'

Tekst en fotografie:
Martin van Rooij



Spannende procedure

Presteer je als school buiten-gewoon goed, dan kun je jezelf aanmelden als excellente school. Voorwaarde is dat je over een excellentieprofiel beschikt en uitblinkt in bijvoorbeeld een innovatief onderwijsaanbod of een onderscheidend systeem voor leerlingondersteuning. Eerst gaf Seymen samen met de adjunct-directeur een succesvolle presentatie aan de jury, in 's-Hertogenbosch. Later kwam de jury naar Maastricht om het onderwijs El Habib van nabij onder de loep te nemen. Seymen herinnert zich de spanning van de uitreiking nog heel goed. 'Alle gegadigden zijn dan aanwezig. Je hoort ter plekke pas of je gewonnen hebt. Je kunt dus ook met lege handen naar huis gaan. Toen onze naam werd opgenoemd, waren we dolblij.'

Kijk voor meer informatie op www.excellentescholen.nl.

Uitstroomgegevens El Habib
Het percentage leerlingen dat naar de verschillende vormen van voortgezet onderwijs gaat, kan jaarlijks verschillen. Dit is afhankelijk van de samenstelling van groep 8.

Het schema geeft de uitstroomgegevens weer van de afgelopen jaren.

die ze dan hun 'opa' en 'oma' noemen. Die komen soms ook mee naar de rapport-besprekingen.'

Achterstandswijk

In het verleden presteerde het islamitisch onderwijs vaak lager dan gemiddeld. 'Ik weet niet wat daarvan de oorzaak is. Wel vind ik dat je geen onderscheid moet maken naar islamitisch onderwijs en ander onderwijs, maar dat je moet kijken naar de kenmerken van de populatie van de school. Onze kinderen hebben overwegend de kenmerken van kinderen uit achterstandswijken. Die komen vaak uit een taal-arme omgeving en hebben doorgaans een taalachterstand. Je zou dus ons model – met een belangrijke rol voor de ouders – in feite op elke basisschool in een achterstandswijk kunnen toepassen. Wij hebben niets anders gedaan dan goed gekeken wat onze populatie nodig heeft en vervolgens daar ons aanbod op afgestemd.'

Seymen denkt dat middelbare scholen een voorbeeld zouden kunnen nemen aan de samenwerking op El Habib. 'Als je kijkt naar afstroom of uitstroom in het middelbaar onderwijs, dan is er nog ruimte voor verbetering. Op onze school verzorgen hoog-opgeleide vrijwilligers op dinsdagavonden huiswerkbegeleiding aan oud-leerlingen van El Habib die inmiddels op de middelbare school zitten. Vaak brengen zij klasgenoten mee die niet hier op school hebben gezeten. Ze krijgen ondersteuning van onder anderen een architect, een fiscaal jurist, een bedrijfseconoom, een ingenieur en een leerkracht van onze school.' Volgens Seymen kan iedere school zoiets organiseren. 'Naar mijn mening hebben ook kinderen in het middelbaar onderwijs behoefte aan zulke intensieve begeleiding.'

SCHOOLJAAR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Gemiddelde scores; vergeleken met alle leerlingen in Nederland	535,3	534,9	536,3	535,6	536,6	536,4	Overgestapt naar de IEP eindtoets (zie schema uitstroomgegevens 2015)	
Gemiddelde scores; als onze leerlingen Nederlands als moedertaal hadden dan waren de scores als volgt:	542	541	541,9	540,7	542,8	542,6		
Scores in %	HAVO/ VWO	43%	39%	33%	41%	39%		40%
	VMBO - GTL Gemengde Theoretische leerweg	30%	33%	37%	33%	48%		41%
	VMBO – KBL/BBL Kaderberoepsgerichte leerweg/Basisberoepsgerichte Leerweg	27%	28%	30%	26%	13%		19%
	Praktijk onderwijs	0%	0%	0%	0%	0%		0%
TOTAAL	100%							

Veel materiaal in de klassen

Al ruim voor El Habib in 2013 van het ministerie van OCW het predicaat 'Excellent' ontving, boekte de school opvallend goede resultaten. Niet alleen qua uitstroom, ook wat betreft ouder- en kindtevredenheid. Ter illustratie: in het laatste onderzoek naar oudertevredenheid gaven de ouders El Habib een 9,2 ...

Vanwege die prima resultaten kreeg de school tientallen keren een verzoek van andere scholen om een kijkje te mogen nemen. 'Ik houd het bij sinds 2011. De teller staat nu op 23 scholen', aldus Seymen. 'Islamitische, protestantse, katholieke en openbare scholen, afkomstig uit het hele land en zelfs uit België, Curaçao en Bo-naire.'

Een opmerking die ze vaak hoort, is: 'Wat hebben jullie veel materialen in de klas.' Seymen: 'Dat is een bewuste keuze. Je kunt wel vertellen over wat een brandweerman doet, maar als je een uniform van een brandweerman, een helm en een brandblusser in de klas hebt, kunnen de kinderen zich veel beter beelden vormen. Seymen maakt graag tijd vrij om de kennis van El Habib te verspreiden. 'We hebben de nodige expertise opgebouwd en de onderwijsbehoeften van onze doelgroep in kaart gebracht en we weten hoe je de ouderbetrokkenheid kunt verhogen. Die kennis delen we graag. We willen het beste voor de kinderen. Niet alleen voor deze kinderen, maar voor alle kinderen.'

Terwijl veel scholen te kampen hebben met krimp, blijft het leerlingenaantal van El Habib stabiel (ca. 400 leerlingen). Het succes wordt door de gemeente Maastricht 'beloond'. Het huidige schoolgebouw, dat stamt uit de jaren vijftig, is tot op de draad versleten. Pal ernaast verrijst een nieuw schoolgebouw, dat met ingang van het nieuwe schooljaar zal worden betrokken.

Meer weten? Neem contact op met Sahure Seymen-Durmaz, sahure.durmaz@elhabib.nl. Voor meer informatie over alle berichtgeving over basisschool El Habib, zie de rubriek 'Media' op www.elhabib.nl.



Sahure Seymen-Durmaz

'Het onderdeel 'huiswerk' op onze rapporten is eigenlijk een punt voor ouderbetrokkenheid.'

SCHOOLJAAR	2015	2016	
Landelijke gemiddelden ; IEP eindtoets	81	80	
Gemiddelde score IBS EL Habib Vergeleken met alle leerlingen in Nederland	87,5	86	
Scores in %	WVO	40%	35%
	HAVO/VWO	8%	14%
	HAVO	24%	23%
	VMBO-T/HAVO Theoretische leerweg / Havo	18%	5%
	VMBO-T Theoretische leerweg	5%	14%
	VMBO – KT Kaderberoepsgerichte leerweg	5%	5%
	VMBO-BB/KB Basisberoepsgerichte leerweg	0%	5%
	Praktijk onderwijs	0%	0%
TOTAAL	100%		

Uitstroomgegevens IEP-toets 2015 en 2016

In 2016 is het landelijk gemiddelde van alle leerlingen die de IEP-toets gemaakt hebben, 80. Het gemiddelde van El Habib is 86.